

Алхан Бóкейхан: «Ultqa qyzmet etý – bilimnen emes, minezden»

AQTOĞAI AJARY

«Қарағанды журналистикасын дамытуға қосқан үлесі үшін»

1938 жылдың 15 тамызынан
бастап шығады

Аqtogai а́йдандыq qoғамдыq-saiaсі basylым

f www.facebook.com/a.ajary.kz

№ 14 (7956) 12 сәуір, Жұма 2024 жыл

@ aktogai_red@mail.ru

*Пікір

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Атырау қаласында кезекті III Ұлттық құрылтай отырысын, «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс» атты мазмұнды тақырып аясында өткізіп, еліміздің басты идеологиялық құндылықтарының басым

түзеу үшін әрекет жасалып жатыр. Кітапхана – мемлекеттің, ұлттың негізгі жады. Еліміз үшін құнды тарихи деректер мен материалдардың дені кітапханада сақталады. Сондықтан кітапхана ісін дамытуға бейжай қарауға

Кітапхана – мемлекеттің, ұлттың негізгі жады

бағыттарын айқындап берді.

Президентіміз Ұлттық құрылтайда құрылғанына биыл 800 жыл толып отырған Жошы ұлысының қасиетті Ұлытаудан кейінгі саяси орталығы болған Еділ-Жайық өңіріндегі көне Сарайшық қаласының жанында орналасқан Атырау қаласында өтіп жатқанының тарихи маңызын да кеңінен атап өтті.

Сондай-ақ, Мемлекет басшысы еліміздегі патриоттық тәрбие мәселесінің басым бағытта қала беретіні және оны жүзеге асыруда нақты табанды қадамдардың болатынын жеткізді. Енді күштік құрылымдар мен әскери қызметкерлерге арналған «Айбын» орденінің дәрежелеріне халқымыздың қаһарман тұлғалары Сағадат Нұрмағамбетовтің, Бауыржан Момышұлының және Рақымжан Қошқарбаевтың есімдері беріледі.

Мемлекетті дамытып, бәсекеге қабілетті әлеуетті экономикасын құру интеллектуалдық қабілетке ие білімді ұрпақ қолында. Ал, білім мен ғылым адам баласына тек кітап оқумен келеді. Бұл тұрасында Қ.Тоқаев: «Біз, ең алдымен, жастарды кітап оқуға баулуымыз керек. Сонда жаппай кітап оқитын ұлтқа айналамыз. Тәуелсіздік кезеңінде елімізде кітапхана ісі кенжелеп қалды. Тоқсаныншы жылдардағы аласапыран уақытта мыңдаған кітапхана жабылды. Миллиондаған кітап қорынан айырылды. Соңғы жылдары жағдайды

болмайды. Кітап оқырманға қолжетімді болуы керек. Өздеріңізге мәлім, мен былтыр Түркістанда өткен құрылтайда елімізде тәулік бойы жұмыс істейтін заманауи кітапхана салу туралы айттым. Ондай кітапханалар көптеген елде бар. Менің тапсырмаммен Алматыда және Астанада көп ұзамай осындай тамаша ғимараттар бой көтермек», – дей келе еліміздегі кітапхана ісін қайта жаңғырту жөніндегі өзінің бағдарламалық маңызы бар пікірін айтып өтті.

Біздің ең басты құндылығымыз бен ең бірінші жетістігіміз ол – киелі тәуелсіздігіміз. Сол – киелі тәуелсіздігіміздің аясында «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс» атты идеологиямыздың тұжырымдамасы қалыптасады. Әділетті Қазақстанның қоғамды топтастырудағы идеологиялық негізі отанышыл азаматтардың жасампаз еңбегі мен қажыр-қайраты елдің руханияты мен әлеуетті экономикасын дамытуға бағытталады. Осы орайда Атырау қаласында өткен III Ұлттық құрылтайда еліміздің идеологиялық құндылықтары халыққа кеңінен насихатталды және бүгінде ішкі саясатымыздағы басты жетістігіміз азаматтық қағидаларға негізделген қазақстандық бірегейлікті нығайтудың және дамытудың жолдарын көрсете білді.

П.Төлеуова,
Жидебай ауылдық
кітапханасының
кітапханашысы.

*Ақорда

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың су тасқыны салдарынан қалыптасқан ауыр жағдайға байланысты үндеуі

Құрметті отандастар!

Бүгін мен еліміздің азаматтарына арнайы үндеуімді жолдап отырмын. Баршаңызға белгілі, қазір елімізде күрделі жағдай қалыптасып отыр. Қардың күрт еруіне байланысты аймақтарда су тасқыны болып жатыр. Бұл – табиғи апат. Мұндай ахуал ұзақ жылдан бері болмаған. Бұл көлемі жағынан соңғы 80

Су тасқынымен күресуге Төтенше жағдайлар министрлігінің барлық ресурсы тартылды. Сондай-ақ құтқару жұмыстарына Ішкі істер министрлігі, Ұлттық ұлан, Қарулы Күштер және Ұлттық қауіпсіздік комитетінің мамандары белсене атсалысып жатыр. Зардап шеккен аймақтардың әкімдіктері күндіз-түні

су тасқынымен күресті тиімді үйлестіріп отыруға тиіс. Су басқан аумақтарда құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету қажет.

Менің бұйрығыммен апатқа қарсы күреске Қорғаныс министрлігі қосымша әскери күштерін жолдайды. Халыққа көмектесу үшін Үкіметке мемлекеттік материалдық резервті пайдалануды тапсырамын. Сондай-ақ

Үкімет шығындарды өтеудің тиімді жолдарын шұғыл қарастыруға тиіс. Оны зардап шеккен азаматтарға жан-жақты түсіндіру керек. Берілетін өтемақы шығынды толық жабуы қажет.

Жағдайы неғұрлым күрделі аймақтардағы жұмысты үйлестіру үшін Үкімет басшысының орынбасарларына аймақтарға шығуды тапсырамын. Олар ахуал түзелгенше сол жерде болады.

жылдан бергі ең ірі табиғи апат деуге болады.

Су тасқынына байланысты еліміздің он аймағында төтенше жағдай жарияланды, яғни Абай, Ақмола, Ақтөбе, Атырау, Батыс Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Павлодар, Солтүстік Қазақстан және Ұлытау облыстарында.

Атқарушы органдар жіберген олқылықтарды түзеу үшін мен шұғыл түрде нақты тапсырмаларды бердім. Қазір барлық қажетті шаралар қабылданып жатыр. Үкімет қарғын судың салдарын жоюға бар күшін салуда.

Премьер-Министрдің басшылығымен Республикалық штаб құрылды. Премьер-Министрдің өзі, оның орынбасарлары және Төтенше жағдайлар министрі апат болған аймақтарды аралап жүр. Барлық құтқару жұмыстары менің тікелей бақылауымда.

жұмыс істеуде. Ондаған мың волонтер де көмектесіп жүр. Жағдай өте күрделі болса да, біз қиындықты міндетті түрде еңсереміз, барлығын қалпына келтіреміз. Ең бастысы – азаматтардың амандығы.

Тасқын судан зардап шеккен азаматтарға айтарым, мемлекет бірде-бір адамды ескерусіз қалдырмайды. Баршаңызға қаржылық және басқа да көмек беріледі. Материалдық шығындар толық өтеледі.

Біз алапат су тасқынынан тиісті қорытынды шығаруымыз керек. Яғни, жіберілген олқылықтарды түзетіп, тиісті сабақ алуымыз қажет. Ал ондай сабақтар аз емес.

Апаттардың алдын алу жұмысындағы кемшіліктен бастап, су шаруашылығы мамандарының тапшы болуы, табиғатқа немқұрайлы қарауға дейін көп мәселені реттеу қажет. Үкімет және жергілікті атқарушы органдар

Ақпараттық штаб азаматтарды мемлекет қабылдап жатқан барлық шаралар жөнінде үздіксіз және жан-жақты хабардар етіп отыруға тиіс.

Бұқаралық ақпарат құралдарына, белсенді азаматтарға және блогерлерге айтарым, жұртты дүрбелеңге салатын жалған ақпараттарды таратпау қажет. Қазіргі уақытта билік пен қоғамды ұйыстыратын әрекеттер жасау аса маңызды.

Азаматтарды тек қана ресми ақпарат көздеріне сүйенуге шақырамын.

Құтқарушыларға, тәртіп сақшыларына, волонтерлерге және апатпен күресуге атсалысып жатқан барша жұртқа алғысымды айтамын. Осындай қиын-қыстау кезде бір жағадан бас, бір жеңнен қол шығару айрықша маңызды. Бір ел, бір халық болып жұмылып, бұл апатты еңсереміз. Бұл біздің қолымыздан келеді.

Тазалық – баршаға ортақ

Адам – табиғаттың төл перзенті. Халқымыз көктем келісімен ауласын тазалап, үйінің айналасына гүл, жасыл желектер егіп, су ағатын арығы, каналдардың көзін ашқан.

«Тазалық – саулық негізі, саулық – байлық негізі» демекші, тазалық туралы сөз қозғар болсақ, қоғам тазалығы, тіл, ар-ождан, жеке бастың, қоршаған ортаның тазалығы деп осылай тізбектеле береді. Бұлардың қай-қайсысы да адам үшін маңызды. Ал, біздің бүгінгі қозғайтын тақырыбымыз – қоршаған ортамыздың тазалығы.

Елімізде республика көлемінде жыл сайын көктем-күз мезгілдерінде тазалық, көріктендіру айлығы жарияланып келеді.

Таяуда Президент Қасым-Жомарт Тоқаев облыстар мен қалалардың әкімдеріне аумақтарды абаттандыру, көгалдандыру жөнінде бірқатар тапсырма берді.

«Тазалық пен ұқыптылық күнделікті өмір салтымызға айналуы қажет. Қалалар мен ауылдардың сәулетті, саябақтар мен ауланың таза болуы, ең алдымен, басқа біреуге емес, өзімізге керек. Жұрттың бәрі өз үйінің жайлы әрі әдемі болғанын қалайды. Бұл – дұрыс. Азаматтарымыз қоғамдық орындар мен қоршаған ортаға да дәл сондай жанашыр көзбен қарауға тиіс».

ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев.

Ақтоғай ауылы. Санитарлық-тазалық бойынша іс-шаралардан көрініс.

қарттар үйінің аумағын тазалау, абаттандыру көзделеді.

«Мөлдір бұлақ». Акцияның қорытынды, бесінші аптасында өзендер мен көлдер қоқыстан тазартылады.

Акцияға Ақтоғай ауданының жұртшылығы да өз үлестерін қосып, «Таза өлке» бағыты бойынша кент, ауыл, ауылдық округтер үйлер мен ғимарат аумақтарында тазалық жүргізді. Мұндай сенбіліктер ауданымыздың барлық кент, ауылдық округтерінде болып өтті. Экологиясын ойлаған ел-жұрт елді мекендерінің іші-сыртының тазалық жұмыстарына белсене кіріскен. Іс-шараның мақсаты – аудан тұрғындары арасында қоғамдық мәдениет деңгейін арттыру арқылы республикалық деңгейдегі акцияға қолдау көрсету болып табылады.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті

Берекелі бастама, игілікті істен абайлықтар да тыс қалмады

Сарытерек ауылдық округі. Ж.Кеңесбаев орта мектебінің оқушылары акцияға үлестерін қосуда.

Мемлекет басшысы су тасқынына ұшырамаған облыстар мен қалалардың әкімдеріне көшелерді тазарту, көгалдандыру және елді мекендердің аумақтарын абаттандыру науқанын бастауды тапсырды. Сонымен қатар жолдарды ретке келтіру міндеті жүктелді.

Қасым-Жомарт Тоқаев бұл жұмыстарға тұрғындар мен еріктілерді тұрақты түрде тарту маңызды

екенін атап өтті. Мемлекет басшысының тапсырмасымен бастпау алған «Таза Қазақстан» экологиялық акциясы бес аптаға созылады. Әр аптаның өзіндік тақырыбы мен нақты мақсаты болмақ. Президенттің айтуынша, елді мекендер мен қоғамдық демалыс орындарын күтіп-баптау әкімдер қызметін бағалаудың тағы бір өлшемі болмақ.

Шашубай кентінің тұрғындары серпінді сенбілікке бір кісідей атсалысты

Ауқымы кең акцияның бірінші бөлімі «Таза өлке» деп аталады. Бірінші аптада елді мекендердің тұрғындары, қоғам қайраткерлері, ұйымдардың қызметкерлері өз аумағындағы аулаларды тазалайды.

Одан соң «Киелі мекен» апталығында аудан-қала аумағындағы тарихи-мәдени ескерткіштерді абаттандыруға

арналады.

«Таза Қазақстан» экологиялық акцияның одан кейінгі науқаны – «Жасыл аймақ». Мұндағы міндет – ағаш егу. Бұл үшінші аптада қазақстандықтар көшет отырғызу, ағаштарды әктеу жұмыстарын жүргізеді.

Одан кейінгі «Өнегелі ұрпақ». Акцияның төртінші аптасында ардагерлердің аулалары мен

мемлекеттік басқару және өзі-өзі басқару туралы» Заңының 37 бабына және Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» 7 шілдедегі 2020 жылғы №360-VI Кодексіне сәйкес ауданның елді мекендерін абаттандыру, санитарлық тазарту, көркейту, көгалдандыру жөніндегі көктемгі екі айлықты өткізу жөнінде Ақтоғай ауданы әкімінің өкімі шыққан болатын. Онда 11 сәуір мен 8 маусым аралығы көктемгі санитарлық тазарту, көркейту, көгалдандыру айлығы, әр аптаның бейсенбісі «Таза бейсенбі» күні болып белгіленді. Сонымен қатар көктемгі тазалық айлығының жүзеге асырылуын үйлестіру жөнінде комиссия құрамы бекітілді.

Тазалық – баршаға ортақ. «Тазалық сыпырған жерде емес, сақтаған жерде» демекші, әрбір азамат қоршаған ортаға жанашырлықпен қарап, туған жерінің қадірін ұғынып, тазалығын сақтауға ынта қоюға міндетті.

Думан Аманкелдіұлы.

Қаһарлы қыс қыр асып, көктем де бел ортасына шықты. Күн нұрын шашты. Көктемнің ұзынсары атанған мезгілі қат-қабат, қарбалас тірлікті де ала келетіні бесенеден белгілі. Қой қоздап, қорада шу басталды. Көктемнің бір күні жылға азық екенін жақсы білетін диқан қауым дала төсін еңбек

«Біз жеке ғылыми-технологиялық бастамаларды қолдаймыз. Білім беру бағдарламаларын ауыл шаруашылығы талаптарына бейімдейміз. Егін шаруашылығында маңызды реформа жасайтын кез келді. Егіс түрлерін көбейтуіміз керек. Сондай-ақ көбірек пайда әкелетін дақылдар еккен жөн. Диқандарды жергілікті тұқыммен қамтамасыз ету маңызды.»

ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев

Көктемнің әр күні – жылға азық

дүбіріне бөлейді. Егіс алқаптарында еңбек көрігін қыздырып, ертеңгі күннің мал өнімінің негізін қалайды. Олай болса, ауданымызда көктемнің шуағы, жауынның ылғалы, жерананың қызуымен егілетін көктемгі егістің барысы қалай? Қанша гектар жерге қандай дәнді-

саттағы жер иеленуші шаруа қожалық саны – 885. Ұзақ және қысқа мерзімге жалға берілген жер көлемі – 2088561 га, оның ішінде ауыл шаруашылық жерлері – 1979070 га және егіске жарамды жерлер – 8265 га. Аудан бойынша егістікке жарамды жалпы жер

бидай. Тұқым репродукциялық қорытындысы бойынша сәуір айының 15 дейін Шет ауданы Ақсу – Аюлы селосына сараптамаға апарылады. Ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілерге элита және I репродукциялы бидай, арпа тұқымын алу жұмыстары бойынша түсініктеме жұмыстары жүргізілуде. Аттестациядан өткен тұқым шаруашылықтарының адресстері, байланыс телефондары барлық ауылдық округтерге жіберілген.

«Орақшы – бір кісі, комбайн – мың кісі». Иә, қазір техниканың күшімен

оператор болып Қарағанды қаласынан «Мунай-Сотрану» ЖШС анықталды. Босатылатын жанар-жағармайдың 1 литрінің бағасы – 245 теңге. Сәуір айына алынатын дизельдік отын көлемі 31,2 тонна. Шаруашылықтардың барлығына ақпарат жеткізілген. Бүгінгі күні 2 шаруашылық 68 тонна жанар май алуға келісім-шартқа отыруда. Тиісті жұмыстар ұйымдастырылады.

Осылайша әр ауылдық округте көктемгі егіс жұмыстары басталып, егіс дақылдарын жоспарға сай орналастыру мықтап қолға алынуда. Несібесін жерден жинайтын

дақылдар егілмекші? Қатысатын техникалар күші жеткілікті ме? Аудан аумағындағы агро-құрылымдардың көктемгі дала жұмыстарына дайындығы туралы ауыл шаруашылығы бөлімінің басшысы Нұрлан Жаңабегеновтан сұрап білген едік.

– Көктем шуағы еніп, жер сызы кетісімен, дала төсінде көктемгі егіс жұмыстарына дайындық басталады. Бұл – күзде орғанын кәдеге жаратқан егіншілердің тағы да қарбаласқа түсетін, қайнаған еңбектің қызатын шағы.

Бүгінде ауыл шаруашылығы саласы еліміздің экономикалық, әлеуметтік өмірінде айрықша орын алатыны баршамызға белгілі. Мемлекет тарапынан шағын және орта кәсіпкерлікті дамыту бағытында бағдарламаларды жүзеге асыру ауданымызда да қарқынды даму үстінде. Қазақтың жүрегі – ауылда. Жаһанданудәуірінде қазақылықтың қаймағын бұзбай сақтап отырған ауыл адамдары екені баршаға мәлім. Жылма-жыл егіс көлемін ұлғайтып, жер анадан берекелі өнім жинай білген, төрт түлігін түлетіп, ыдысы ақтан арылмаған жергілікті тұрғындардың табыс қазанын қайната түсуіне үлкен жол ашылып келеді.

1 қараша 2023 жылы есеп бойынша ауыл шаруашылығындағы мақ-

көлемі – 11745 га.

Облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының бекіткен бөлінісі бойынша 2024 жылға көктемгі егіске барлығы астық тұқымды алқап жоспары – 2338 гектар оның ішінде – 1500 га бидай, 300 га арпа, бір жылдық және көп жылдық шөп егу – 500 га жоспарға қойылған. Сонымен қатар ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілер есебінен 26 га картоп, 12 га көкөніс егу болжанған.

Ауылдық округ әкімдіктерінің берген жоспары бойынша бүгінгі күнге 2024 жылдың көктемгі егісіне – 2896 гектар астық тұқымдас дақылдар егу жоспарланып отыр. Оның ішінде – 1500 га бидай, 300 га арпа, 500 гектар астық дақылдық аралас шөптер және 600 га көп жылдық шөп. Сонымен қатар ашық топырақта шаруа қожалықтары – 26 гектар картоп, 12 гектар көкөніс егу болжанып отыр, – дейді Н.Жаңабегенов.

«Тары болса, тауық табылады» демекші, егістік жерлер дайын болғанда оған себетін тұқым да әзір болуы керек. Осы ретте, ауыл шаруашылығы бөлімінің мәліметінше жалпы көктемгі егіске 23 шаруа қожалық құрылымдары қатысады. Қолда бар тұқым көлемі – 200 тонна. Мұның – 130 тоннасы арпа болса, 70 тоннасы

адам жасар күндік жұмысты аз уақытта бітіруге болады. Арнайы құрылғылары бар техникалар барлық жұмысты тындырып алуға тиімді. Осы ретте, ауыл шаруашылығы бөлімі басшысының айтуынша ауданда көктемгі дала жұмыстарына қажетті 7 дана «К-700», 12 дана доңғалақты «МТЗ» тракторы, 3 дана шынжыр табанды «ДТ-75» тракторы, 33 дана дән себетін «СЗС-2.1», 7 дана «Камаз» автокөлігі мен 11 дана «ПТС-4» трактор тіркемесі сақадай сай дайын тұр. Жалпы науқанға 80 адам жұмысқа қатысады. Айлық жалақы мөлшері – 150,0 -200,0 мың теңге көлемінде болмақ.

– Қазіргі уақытта көктемгі дала жұмыстарына қатысатын техникалар дайындау жүргізілуде. Бүгінгі күнге тракторлар дайындығы 95 пайыз, дән сепкіштер 85 пайыз. Аудан бойынша 2023 жылдың тамыз - қыркүйек айларындағы жауын-шашынның мөлшерден артық болуынан бүгінгі күні жерге сіңген ылғалдың деңгейі 50-70 см құрап отыр. Сонымен қатар қыс айларындағы жауған қардың

шаруалар қауымының бел жазбай еңбек ететіні де осы кез. Байқауымызша, биылғы жылы ақтоғайлық диқандар егістің жылдық орташа өнімділігі көлемін өткен жылдарға қарағанда едәуір арттыруға ниетті. Әрине, дала еңбеккерлері талмай еңбек етсе қандай межеге де қол жеткізуге болатыны анық. Сондықтан тынымсыз тірліктің арқасында табыстың тайқазанын тасытатынына сенім мол, – дейді Н.Жаңабегенов.

Иә, егін егу – жауапты кезең. Көктемгі егіс-дала жұмыстары алдағы уақытта да қарқын ала түспек. Ендігі міндет берілген мүмкіндікті толық пайдалана отырып, ұйымшылдықпен еңбек ету. Басты мақсат – егін егу жұмыстарын қысқа мерзімде аяқтап, мол өнімнің негізін қалау. Бұл берекелі игілікті іс барысында егін егумен айналысатын әрбір шаруашылықтың басшысы мен диқандарға үлкен жауапкершілік пен міндет жүктеледі. Өйткені, көктемнің әр күні – жылға азық.

Д.Қабыл.

Ғарышкерлер ел – мақтанышы

1961 жыл бұрын алғаш рет адамзат баласы аспанға ұшып, әлем тарихында жана дәуір басталды. Тәуелсіздік таны атқан тұста елімізде де ғарыш саласына ерекше мән берілді. Нәтиже жаман емес. Үш бірдей қазақ ғарышкер атанды.

Бұл күнге дейін жер шарындағы 7 млрд адамның 600-ге жуығы ғарышқа ұшқан. Оның үшеуі қазақ. Тоқтар Әубәкіровтің ізімен Талғат Мұсабаев және Айдын Айымбетов орбитаға аттанды. Сапар барысында 39 ғарыштық эксперимент жасалды. Осының арқасында Қазақстанның ғарыш ғылымын халықаралық қауымдастық мойындады.

1991 жылы 2 сәуірде қазақтан шыққан тұңғыш ғарышкер Тоқтар Әубәкіров Кеңес Одағы Ғарышкерлер даярлау орталығында ғарышқа ұшу дайындығына кірісіп, сол жылы 2 қазанда Байқоңырдан «Союз ТМ-13» кемесімен ғарышқа ұшып, қазанның 10-ында Жерге қайтып конды.

Қазақтан шыққан тұңғыш ғарышкер, Кеңес Одағының Батыры, Қазақстан Республикасының Халық қаһарманы, техника ғылымының докторы, профессор Тоқтар Әубәкіров 1946 жылы маусымның 27-інде Қарағанды облысы Қарқаралы ауданы, «1-інші май» ұжымшарында дүниеге келген. 1969 жылы Ресей Федерациясындағы Армавир жоғары әскери ұшқыштар училищесін, 1979 жылы авиация институтын бітірген. Әубәкіров нөмірі

бірінші ғарышкер ғана емес, ол алғаш рет басқа кеңістікте жүріп қазақтың ұлттық тағамын жеген адам. Сол жылы ғалымдар ірімшік, айран және қазақша етті ғарышта жүріп жеуге болатындай етіп әзірлеген.

Ол 1991 жылдың 2 қазанында ғарышқа старт кезіндегі экипаж командирі Александр Волков және австриялық

Тоқтар Әубәкіров

ғарышкер Франц Фибекпен бірге «Союз ТМ-13» кемесімен ұшты. Бір апта бойы «Мир» орбиталық кешенінің бортында жұмыс істеді.

Қазақтан шыққан екінші ғарышкер – Талғат Мұсабаев. Мұсабаев ғарышқа үш мәрте ұшып, сол жақта 341 күн 9 сағат 48 минут 41 секунд болып қайтты. Талғат Мұсабаев Гиннесс рекордтар кітабына енген: осы күнге дейін ол секілді ешкім ғарыш кеңістігінде ұзақ

уақыт болып көрмеген.

Ғарышкер алғашқы сапарына 1994 жылы 1 шілде мен 4 қараша аралығында «Союз ТМ-19» және ЭО-16 кемесінің бортинженері ретінде ұшып, ғарышта 125 күн 22 сағат 53 минут және 36 секунд жүрді. Екінші сапары 1998 жылы 29 қаңтар мен 25 тамыз күндері орындалды. «Союз ТМ-27» мен ЭО-25

Талғат Мұсабаев

кемелерінің командирі ретінде ұшып, сол жақта 207 күн 12 сағат 51 минут 2 секунд болған.

Үшінші сапарын 2001 жылы 28 сәуір мен 6 мамыр аралығында «Союз ТМ-32» және «Союз ТМ-31» экспедиция жүргізуге бағытталған кемелердің командирі ретінде орындады. Ғарышкердің бұл сапары 7 күн 22 сағат 4 минут 3 секундқа созылды.

Айдын Айымбетов 2015 жылғы 2-ші

қыркүйекте ғарышқа ұшып, үшінші қазақ ғарышкері атанды. «Союз ТМА-18М» басқарылатын ғарыштық кемесі Байқоңыр ғарыш айлағынан елорда уақытымен сағат 22:37 минут өткенде аттанды. Халықаралық экипаж құрамында ресейлік ғарышкер, №1 бортинженері Сергей Волков, Дания Корольдігінің астронавты Андреас

Айдын Айымбетов

Могенсен және №2 бортинженері Қазғарыш ғарышкері Айдын Айымбетов болды.

10 күнге созылған сапарда Айдын Айымбетов ғарыштағы 5-інші ұлттық ғылыми зерттеу бағдарламасын орындады. Алғашқы 4 бағдарлама 1991 жылы Тоқтар Әубәкіровтің және 1994, 1998, 2001 жылдары Талғат Мұсабаевтың ғарыштық сапарларында атқарылған еді.

Адамзат баласының алғаш Жер орбитасын айналып өтіп, ғарышқа сапар шеккен уақыты тарих жадынан, ұрпақ есінен шыққан емес. Бұл күн – тек ғарышкерлер күні емес, сонымен қатар ғылым қызметкерлері күні. Себебі ғылымның да жаңа деңгейге көтерілген күні 1961 жылдың

ғарышты игеруде үлкен қадам болды. Юрий Гагариннің есімі әлемге әйгілі болып, өзі шұғыл майор және Кеңес одағының қаһарманы атағын алды.

Бұл мереке – ғарыш саласында қызмет етіп жүргендер мен ғылымның жаңа деңгейге көтерілген күні. Алғаш рет 1962 жылдың 9

Адамға табын, Жер, енді!

Адамның ғарышқа ұшқан сәтін жырға қосқан ақын – Олжас Сүлейменов. Публицист бұған дейін Sputnik Қазақстан тілшісіне берген сұхбатында сол айтулы күннің қалай өткенін баяндады.

«12 сәуір. 1961 жылдың 12 сәуірі. Бұл бүкіл адамзат үшін ғана емес, жас ақын, әдебиетші Сүлейменов үшін де жұлдызды күн болды. Оған дейін де бірлі-жарым өлең жаздым, алайда ол уақытта кітабым да жоқ еді. «Казахстанская правда» газетінде жұмыс істеп жүрдім. Редактор шақырып, «Ертең адам ғарышқа ұшады» деді. Маған осындай құпияны айтты. Шамасы партияда осыған байланысты қандай да бір ақпарат айтылып жүрген, республикалық газеттің редакторы ретінде ол жоспардан хабардар еді.

Меніңше, Кеңес Одағының барлық редакторы сол тарихи оқиғаның болатынын білді. Алайда тек бір редактор ғана оны өзінің қызметкеріне айтып, өлең жазуын өтінді. Ол менің өлең жазатынымды білетін, себебі әдебиет институтында оқыдым. Әдеби газетте өлеңдерім жарияланған. Содан Федор Боярский осындай ұсыныс айтты. Ерекше редактор болатын.

«Ертең газетте жариялайтындай етіп жаз» деді. Тапсырмасын сол күні орындадым, баспаға тапсырдым», - деп еске алды Сүлейменов.

Ал ертеңі таңертең ақынның қарындастары өлеңі жазылған бір уыс парақты үйге алып келген. Сол күні Олжас Сүлейменовтің өлеңін ұшақпен жүріп таратқан.

«...Содан кейін Федор Боярский 12 сәуірде маған: «Жаз. Өлең аз болады, әрі қарай жаз. Көлемді өлең жаз. Көп. Ғарышқа ұшу туралы жаз. Сен инженерсің ғой, түсінесің...» деді. Себебі оған дейін геология факультетін бітірдім, геолог-инженер болдым. Шын мәнінде адамның ғарышқа ұшуы дегеннің не екенін түсіндім. Мұны бәзбіреулер балықтың құрлыққа шығуы секілді тарихи, биологиялық фактімен салыстыруға болатынын айтты. О, қалай! Авторы есімде жоқ, алайда бұл сәтті салыстыру болды. Содан кейін жаздым. Бір апта жазған болармын. Тоқтамастан жаздым, жаздым. Айғайладым! Себебі мұндай дүние үнсіз жазылмайды. Дауыстап айтып отырып жазылады. Бөлме ішінде ары-бері жүргенімнен үйдегілер де қорқып кететін. Нәтижесінде сәуірде «Адамға табын, Жер, енді!» поэмасын өндіріске өткіздім», – деген Сүлейменов.

(Мақалалар ғаламтордан алынды).

12 сәуірі еді. Әлемдік ақыл-ойдың даму тарихында алтынмен атталып, күміспен күнтелген сәттер аз емес. Соның бірі де, бірегейі де – осы күн.

12 сәуір – адам баласының ғарышқа алғаш рет ұшқан күні. Биыл бұл айтулы датаға 63 жыл толды. 1961 жылдың 12 сәуірінде Кеңес одағының аға жейттенанты Юрий Гагарин «Восток» кемесімен алғаш рет Жер орбитасын айналып ұшты.

Небәрі 108 минутқа созылған сапар

сәуірінде КСРО жоғарғы кеңес президиумының өкімімен белгілі бір республикаларда ғана тойланып жүрді. Кейін 1968 жылы халықаралық авиация федерациясының конференциясында айтулы күнді әлемдік дәрежеде атап өту туралы шешім қабылданды.

2011 жылдан бастап бұл күн халықаралық адамның алғаш ғарышқа ұшқан күні (International Day of Human Space Flight) деп аталып жүр.

Жұмбағы көп өмірдің түсінбеген...

АЛЛЕГОРИЯ

Жайраң қағып жүрсем де ішінде мен,
Жұмбағы көп өмірдің түсінбеген.
Беті адам болғанмен,
Әр пенденің
аң-құсы бар бойға шақ мүсіндеген.
Бірі барыс олардың, бірі арыстан,
Құзырына қалғаны құрақ ұшқан.
Патша арыстан болғанда, барыс уәзір,
Зәреңді алар жеткенде зілі алыстан.
Қасқыр-өкім қысқанда қоян-халық
ұқсамайды, әрине, ноянға анық.
Мөрі маймақ министр бал қуалап,
Танытпады тақауда тояр қалып.
Мықтыларды жағалап түлкі мыстан,
Көтереді миығын күлкі қысқан.
Жымиғанда сұр жылан,
Көзінді арбар
жаралғандай іші алтын, сырты мыстан.
Сайын дала сасыса сайғақ құрып,
Қоймағаны адамға ай бақтырып.
Пілге мінді маймылдар.
Алыптарда
ақыл тапшы,- дегенге айғақ қылып.
Қашқан торғай ішінен жыңғыл-үйдің
дейтін сынды қырғиға,- құр қыдидың.
Мықтылары әлсізін майып етіп,
Жүріп жатыр жұмысы джунглидің.
Іздемеген азығын адалынан,
Ілбісіңнің тырнақ пен табаны қан.
Өзгермейді-ау жуықта,
“Аң-құстарым”
келе жатқан Крылов заманынан.

ҚАС ҚАҒЫМ

Бәрі де әурешілік, әурешілік,
Жүргенің тас қопарып, тау көшіріп.
Өзен аз буып тастар теріс аққан,
Кезең аз қуып тастар жауды есірік.
Әуелден алқын ғалам, жұлқын ғалам,
Жері жоқ жел жұлқыса жыртылмаған.
Шыңның да шылып етпейтін тас тамыры
шым құсап тағдыр жетсе былқылдаған.
Шеңберің шеті кетсе доға болар,
Доға боп... шекесіне тоба қонар.
Шорағай шортан болар.
Ал, қарағай шортаның соға кетер қоға болар.
Түк емес тындырғаның, түнді ұрғаның,
Тұрмыстың түзеймін деп бұлдыр халін.
Мезгілден мың бір ақын майып болған,
Мезгілмен ғайып болған мың бір ғалым.
Баянсыз дүние бұл, аспа күнін
кететін тастап ұрын, тастап ұлын.
Дәметпе мәңгіліктен.
Мәңгілік сол –
мәнді етсең саған тиген қас қағымын.

ОЙ

Мен өлсем, мені қуған ойдан өлем,
Бас ойда, болғанымен тойда деңем.
Айрандай ашыған ой ақырғанда,
Қайрандай күй кешеді қаймақ-өлем.
Ойдамын жұмыста да, тыныста да,
Қисынға кигізгендей күміс таға.
Маған ой мұзға малған мамонтың да,
Маған ой сызда қалған құмырсқа да.
Маған ой біреулердің бай болғаны,
Біреудің ыныршаққа айналғаны.
Күйім күл, қоз іздеген қайдан-дағы,
Миым бір мина сынды майдандағы.
Сырт сабыр, ал, іштейін аласұрам,
Сырттандай қақпандағы жарасы қан.
Төзімім тентіреді.
Теңдік таппай
Адамнан өрген адам баласынан.
Кімі дос әділеттің, кімі дұшпан,

Абзал Бөкен – Ақтоғай ауданының Құрметті азаматы, халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының лауреаты, «Құрмет» орденінің иегері, белгілі ақын. Өлең өлкесіне өткен ғасырдың жетпісінің жылдары өзіндік үнімен келген ақын ормандай оқырмандарына оншақты жыр жинағын ұсынып, жыр-сүйер қауымның ыстық ықыласына бөленді.

Сан сұрақ санама кеп сығылысқан.
Көздерім босамайды көріністен,
Көңілім босамайды құбылыстан.
Тасынсам талабымды жасын жебеп,
Таудың да жіберемін тасын демеп.
Ой жоқта тұғырдағы денем мүсін,
Ой жоқта құбырдағы басым көнек.
Мен өлсем, бойдан емес, ойдан өлем,
Бой бүтін, бүтін болса оймақ-өлен.
Ол сөнсе, мен де сөнем.
Ойнамай қап,
ойын мен ойнақыға қойма денем.

ҚАРАКӨК

Қазақтың тал бойына тұнған әдеп,
Жақсысы жылқы ұстаған кіл қаракөк.
Заулаған қылқұйрығың сол білемін,
Лаулаған тамырында сырғанап от.
Таба алмай тойынуға жаздай ілік,
Тектің сол көп жусайтын, аз жайылып.
Шайнаған ауыздығын.
Шалық буса,
аспаннан аққу мәңж қаз қайырып.
Су ішсе жалдап ішіп тұнығынан,
Сұлының тоят тапқан сынығынан.
Бегің сол, бегзатың сол.
Бел қызық, – деп
жабыға қараспаған ұрығынан.
Кезде де керек емес керексі қап,
Егесі еркелеткен ерек сыйлап.
Суреті сұлулықтың тағы да өзі –
Қаз көуде,
аққу мойын,
серек сирақ.
Иіліп таппаса да ұшпақ қырдан,
Игің ол ізгілікке іс бақтырған.
Аттың да,
адамның да,
өлеңнің де өзегін өр биікте ұстап тұрған.
Кескіндеп дала кебін, қала кебін,
Қаламың қалт жібермей салады ебін.
Қара өлең – қалың жылқы.
Біз Күренбай
өлеңнің іздеп өтер қаракөгін.

ИЛЕУ

Бәу, балалық!
Білместіктің билеуі
болмысыңды бұзады ғой үйдегі.
Ойын қуып ойпаң жерде кезіккен
әлі есімде құмырсқаның илеуі.
Қызық үшін қала алмаған аяп мен,
Быж-тыж қылғам қолымдағы таяқпен.
Талқандалған тал ұшымен ұлы орда
у-шу болған ұлысымен құларда,
жайрағандай көктен түскен жай-оқпен.
Неткен пәстік!
Өзі нәзік, қосы дәу
күш көрсету кішілерге осынау
қайындай қол, бөренедей аяқпен?!
Қапияда құқай көрген аспаннан
Құмырсқа-жұрт құты қашып сасқаннан
ойнап кеткен оябында быжынап,
амалымен жай оғынан жасқанған,
жанарымен қан аралас жас тамған.
Ал, біз деген ләззәт тауып қашқаннан
мүскін боппыз «ерлігіне» мастанған...
О, қара жер!
Сен де сондай илеусін,
Өзінде емес, өзге жақта билеушің.
Ол билеушің бір табиғат, бір құдай,
Қолындағы «таяғымен» бұрғыдай
бір кездегі мен құсап,
төбенізге белгі сап;
Бүтініңді тесіп кетсе қайтесін,
Күтіміңді кесіп кетсе қайтесін?
Қадіріңді білмей келсек, киелі ел,
Кендігің ғой кем ақылдар сүйенер.
Кешір біздей ұя бұзған бір кезде
төнтетінді теріс іске иегер.
Әлем шетсіз,
уақыт шексіз,
жер илеу,
адам да бір құмырсқа ғой сүйегі ер.
Сақта соны быж-тыж қылар таяқтан,
Быж-тыж болу емес, әсте, би-өнер.
«Бесігінді түзе», – деген Әуезов,
Біз де солмыз, илеуіне ие бол.

ОСЫНДА

Оқта-текте алатын ел алғысын,
О, әділет, әлі де сен бармысын.
Бар болсаныз бүгін тартқыз сазайын,
Бұзған құдың жақсылықтың жарғысын.
Той көретін асылдардың азасын
тәлімсіздің жырмен алам мазасын.
Суайт біткен,
сұйық біткен,
сұм біткен
сиратта* емес, осында алсын жазасын.
Осында алсын ел ырысын жеп кеткен,
Осында алсын жебір ісін көктеткен.
Осында алсын бесінші амал іздеген
шыға сала төрт амалдық мектептен.
Тозақ бар, – деп тасыр мінез тосынға,
Тоқтай берме молдан айтқан жосынға.
Кім сындырса ел сенімін,
Дәл соның сағы сынсын, жағы сынсын осында.
Елді мынау ел етпеге бекіген
Еренсіздің пейілі тас, беті көн.
Қорқауларға құдай әлі жетпепті,
Сол себепті құдай боп жүр шетінен.
Бәу, әділет бір шығатын төбе-шын,
Мені өзін, сәні тәңір жебесін.
Зұлымдарды көрде өкіреді, – дейді жұрт,
Көр не керек, осында өкірмегесін?!
*Сират – кияметтің қыл көпірі.

Тазалық – табалдырықтан басталады

Таяуда «Таза Қазақстан» Республикалық акциясы аясында аудан жастары «Таза өлке» аптасында Ақтоғай ауылының кіре беріс жолдарына тазалық жұмыстарын жүргізді. Ауданның жастар ресурстық

орталығының басшысы Ш.Елеген ауыл жастарына экологиялық акцияның мән-маңызына тоқталып, елін, жерін сүйетін әрбір азамат, табиғатты аялап, қорғап, таза ұстауы Отан алдындағы

борышы екендігін тілге тиек етті. Акция барысында жастарға «Таза Қазақстан» торты мен сусындар үлестірілді.

Аудандық жастар
ресурстық орталығы.

***Тіл тағдыры – ұлт ғұмыры**

Мемлекеттік тіл – менің тілім

Қазақ тілі – халқымыздың рухани байлығы. Атадан балаға, ұрпақтан ұрпаққа мирас болып отырған баға жетпес асыл мұра. Ана тілінің қасиеті туралы қанша айтсақ та таусылмайды. Адамзаттың қолындағы барлық асыл заттар тозады, жоғалады, ал тіл тозбайтын ең қымбат мұралардың бірі. Қазақтың біртуар ақыны М.Жұмабаев: «Ұлтқа тілінен қымбат нәрсе болмақ емес, бір ұлттың тілінде сол ұлттың сыры, тарихы, тұрмыс тіршілігі, мінезі айқын көрініп тұрады» – деген. Тіл байлығы – әрбір ұлттың мақтанышы. Әр азамат өзінің ана тілін көзінің қарашығындай қарауы және ана тілінің орынсыз шұбарлануына қарсы тұруға тиіс.

Амал не, туған тілімізді шұбарлап, аралас сөйлейтіндерді жиі кездестіреміз. Бүгінде де кейбіреулердің қазақ тілін білмеуі, білсе де сөйлемейті – қазақ тілін

жақсартып, биік белестерге көтеруіміздің қатерлі дерті болып табылады. Елінің болашағын ойлаған әр азамат ана тілінің болашағына қолынан келген көмегін аямауы тиіс.

Тіл әрбір азаматқа ана сүтімен беріліп қалыптасады. Ана сүтімен бойға енген қасиеттер туған тілдің арқасында дамиды. Туған тілге деген құрмет пен сүйіспеншілік бала кезден басталуы керек. Айналада адамарға, өзіңнің өскен ортаңа, Отанға деген ерекше сезім мен көзқарас та туған тіліңді білуден басталады. Тіл – халықтың рухани, мәдени байлығының дамуының құралы. Қазақстан – әлемдегі ең мықты, бәсекеге қабілетті елу елдің қатарына ену үшін қазақ тілін жоғары мәртебеде ұстауы керек.

А.Садуова,
Ақтоғай аудандық
сотының сот әкімшісінің бас
маманы.

***Алғыс айтамын**

«Жақсының жақсылығын айт...»

Әр күні науқас жанына шипа сыйлауға арналып, көпшіліктің алғысына бөленіп жүрген ақ халатты абзал жандар әркез құрметке лайық. Ал, халық денсаулығының мықты болуы – еліміздің медицина саласында еңбек етіп жүрген ақ халаттылардың қолында екендігі баршаға аян. Адам баласы болған соң басың ауырып, балтырың сыздайды. Жасы ұлғайған адам болған соң, құбылмалы ауа райын да елеп, жиі дәрігерге жүгініп жатамыз. Мезгілімен аудандық ауруханаға жатып, ем қабылдаймыз. «Жақсының жақсылығын айт, нұры тасысын» демекші осы ретте аудандық орталық ауруханасының мейірбикесі Дәтәй Айнагүл қызымызға отбасымның атынан үлкен ризашылығымды білдіргім келеді. Система, укол салғанда қолы жеңіл, мейірім шапағатымен, жылы сөзімен адамның жадында сақталып, мамық қолымен ауруыңа шипа беретін өз ісінің білгірі Айнагүлге ұзақ өмір мен зор денсаулық тілеймін.

С.Асанов, зейнеткер.

***Спорт**

«Сайдың тасындай» деген сөз бар қазақта. Мықтының мықтысына ғана айтылатын тенеу бұл. Тау басынан құлаған тастар бір-біріне соғылып, үгітіліп, ұсақталып кетеді. Өзінің салмағы өзіне нәубет әкеледі осы сәтте. Ал, ішіндегі ең мықтысы ғана етектегі

мыңдаған үміткердің арасынан үздік болып шығуы керек. Тұғыр биігінен кім көрінгісі келмейді?! Жұмабай Жандығұлов студент кезінде-ақ КСРО Спорт шебері атағын алған. Нақтырақ айтсақ, 1982 жылы.

– Кеңес үкіметі кезінде Спорт шебері

Аңыз балуан, нағыз бапкер

сайға сол қалпында түседі. Міне, сайдың тасы дегеніміз – осы. КСРО кезеңінде бұла күші, дара дарынымен ерекшеленген жүздеген балуанның ішінен жарқ етіп көзге түскен сайдың тасындай азаматтың бірі – Жұмабай Жандығұлов. Арқадан шығып, Алашқа танылған балуан бүгінде 60 жасқа толып отыр. Жастығының қайратын бозкілемде ел намысын асқақтату жолына арнаған спортшының есімі көзі қарақты жұртқа таныс. «Елдің азаматы» деп қадірлейді.

Жұмабай Жандығұлов 1964 жылы 12 наурызда Ақтоғай ауданында өмірге келген. Спортқа бала кезінен үйір болады. Мектеп қабырғасында жүріп қатардағы ауыл баласы болып футболды да, вoleyболды да ойнаған. Шаңғыны да тепкен. Тіпті, бокспен де айналысқан. Бірақ, бойындағы күш-қайратты сезінген бозбала балуан болуға белді бекем буыпты. Сол кезеңдерде ауылда спортпен айналыспайтын ер балалар кемде-кем еді ғой. Азуы қайралып келе жатқан бөлтіріктердің арасында дараланған бозбала 1975 жылы Қарағандыдағы спорт мектебінің еркін күрес сыныбына оқуға түскен. Содан бері осы шаһарда. Спорт мектебінің іргетасын қалап, қабырғасын тұрғызған Бағдаулет Урбисоновтың да көзін көрген екен. Туған күн иесі бозбала шағында шарапатын тигізген жақсы-жайсандарды әлі күнге дейін сағынышпен еске алады.

– Лек-легімен чемпиондарды шығарған спорт мектебінің тарихы осы Бағдаулет Урбисоновпен тығыз байланысты. Ғажап адам еді. Өте іскер, адамның көңілін қас-қабағынан ұғатын нағыз азамат болды. Сол кездердегі бапкерлердің де биік тұлғасы әлі көз алдымда. Солардың шарапатын көп көрдім. Өмірдің ақ жолына қарай бағыттады, – дейді Жұмабай балуан.

Біздер КСРО уақытында чемпион болу, спорттық атақ алу – қиынның қиыны болды дегенді естіп жүреміз. Солай болуы да заңды, әрине. Өйткені,

атану оңай емес еді. Алғаннан кейін сол атаққа лайық екенінді дәлелдеуің тиіс. Сол сынның бәрінен өттік, – дейді өз естелігінде Жұмабай балуан.

Жұмабай Жандығұлов Одақ бойынша студенттер арасында бірнеше рет топ жарған. Отан алдындағы борышын өтеп жүрген кезінде де сарбаздар арасында еркін күрестен талай жүлдені қанжығалаған. Бүкілодақтық бәсекелерде талай мәрте топ жарып, жеңіс тұғырына көтерілді. Ел ішіндегі додалардың барлығында дерлік жеңімпаз болған. Қатарынан екі жыл Орта Азия кубогін иеленген (1984, 1985 жыл). Моңғолияда өткен халықаралық турнирде ауыр жарақат алыпты. Содан кейін үлкен спорттан ақырындап жырақтай бастағанын айтады балуан.

– Моңғолиядан келгеннен кейін жұлынымды жарақаттап алдым. Шамамен 25-26 жастамын, қателеспесем. Балуандардың күш-қайраты осы 25 пен 30 жас арасында әбден толығады. Дер шағымда жарақат жолымды байлады да тастады. Негізі, өмірде бір жетістікке жету үшін шыдамдылық керек-ақ. Қазіргі спортшыларға сол жетіспейді. Сәтсіздікке ұшыраса болды, қолды сілтеп кететіндер аз емес. Ер жігітке әуелі шыдамдылық қажет, – дейді даңқты спортшы.

Жұмабай Жандығұлов 2004-2008 жылдар аралығында еркін күрестен облыстың аға жаттықтырушысы қызметін атқарған. Өзінің бар білген, түйгенін шәкірттеріне үйреткен. Қазақстанның абыройын аспандатар қырандарды баптаған. Үмітін ақтап, халықаралық ареналарда жасындай жарқыраған шәкірттері де аз емес. Спортқа жүрегінің төрінен орын берген азамат бүгінде қол қусырып отырған жоқ. Ақыл, жөн сұрап келген жас толқынға санасына бекіген өмірлік тәжірибесін, пайымын айтып, шама-шарқы келгенше жол нұсқап жүр екен.

Ерік Нарын,
Ortalyq.kz.

Құттықтаймыз!

Аласармас асқар тау әкеміз, ардақты жар, білікті ұстаз-механизатор **Ахметұлы Өмірбек** сәуір айының 21 жұлдызында мерейлі 70 жасқа толғалы отыр. Сіз өзіңіздің өнегелік өмір соқпағыңызда өмірдің аңы да,

тұңы да белестерін еңсеріп, қайтпас қайсар мінезіңізбен ортаңызға сыйлы болдыңыз. Еңбек жолыңызды көлік жүргізуінен бастап, ұстаздықпен сабақтастырып, қоғамға, оның ішінде жас буынға өмірлік тәжірибеңізді сіңіріп, ақылыңызды бердіңіз. Сізге деңізіңге саулық, бауыр етің балаларыңның, асықтай немерелеріңнің қызықтарына куд болып, әдемі қартаюды, ортамызда аяулы жар, ақсақалды ата болуды тілейміз. Өзіңізге мына жыр-шумақтарын арнаймыз.

Артқа тастап жетпіс бел мен белесті,
Бұл өмірден жасып тердің жемісті.

Даналық пен тәрбиені толтырып,
Қоржыныңды арқаладың келісті.

Ортаймасын қазынасы қартымның,
Жасай берші ақсақалы халқымның.

Мықты болып ұзақ өмір сүріңіз,
Талмай қанат қаға берсін қарқынның.

Ізгі тілекпен: жолдасың Манат, балаларың Мадина, Ерболат-Айгерім, немерелерің.

Құттықтаймыз!

Аса құрметті ағамыз **Әшімбеков Өмірбек Ахметұлы!**

Сізді 70 жасқа толған мерейтойыңызбен шын жүректен құттықтаймыз. Бастысы денсаулығыңыз мықты болсын. Сізге қажымас қайрат, өмірдің бар бақыты мен шаттығын тілеп,

әрбір атқан таң, шыққан күн тек шырайлы шуақ, таусылмас ырыс әкелсін. Жеткен белес, бағындырған биік асуда ежелгі еңбегіңіздің, төккен теріңіздің текиарапаты молзейнетін отбасында, немере-шөбере ортасында, ағайындармен бірге көруді Алла нәсіп етсін, ортамызда ақылшы ағамыз болып гасыр жасаңыз. Өзіңізге және отбасыңызға ырыс пен ынтымақ, бақыт пен береке тілейміз. Әркезде тұғырыңыздан таймай, әлі де талай асуларды табандылықпен алып, келер қиындықтарды қажырлылықпен жеңіп, алға қойған мұраттарыңызға сүрінбей жете беріңіз.

Жиып алып бойыңа бар күшіңді,

Тұлғаң бар батырлардай тау мүсінді

Туған-туыс дос-жаран ортасында

Тойлайықшы тілекпелі айтып шаңуыңды

Ізгі тілекпен: Қазтай, Қанат-Бақыт,

Мұрат-Бағдат, Болат-Бақша,

Балхашбек-Алтынғұл, Нұрланбек-Гүлден,

Мейірбек-Айнұр, Сағынбек-Гүлишат, Гуля,

Гүлнұр, Ернұр-Маржан, Елдос-Нұрай.

Хабарландыру

«ULMUS BESSHOKY» (Ulmus BESSHOKY) АҚ 06.03.2015 ж. № 4557-ТПИ келісімшартына (2024 – 2025 жылдарға ұзартылатын кезеңге) барлау жоспарына ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Қоғамдық тыңдаулар 2024 жылғы 17 мамырда сағат 11.00-де Қарағанды облысы, Ақтоғай ауданы, Құсақ а.о., Қошқар ауылы, Мәдениет көшесі 15, Мәдениет үйі мекенжайы бойынша өтеді.

Қоғамдық тыңдаудан өту кезінде онлайн трансляцияға қосылу үшін сипаттама:

[https://us05web.zoom.us/j/4557636415?](https://us05web.zoom.us/j/4557636415?pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1pwRmQyZz09&omn=88437962708)

[pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1pwRm](https://us05web.zoom.us/j/4557636415?pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1pwRmQyZz09&omn=88437962708)

[QyZz09&omn=88437962708](https://us05web.zoom.us/j/4557636415?pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1pwRmQyZz09&omn=88437962708) конференция

идентификаторы: 455 763 6415, кіру коды:

a8Ub79

Қатысушыларды тіркеу жеке куәліктерін көрсеткен кезде жүргізіледі.

Тапсырыс беруші - «ULMUS BESSHOKY»

(Ulmus Бесшоқы)АҚ, Қазақстан, Алматы

қаласы, Медеу ауданы, Елебеков көшесі,

10 үй, «Venus» БО, 1 блок, 3 қабат,

БСН131140027330, Тел. +7 77272501387.

Жоба бойынша құжаттама [https://](https://ecoportal.kz/)

ecoportal.kz/ және ЖАО сайтында [https://](https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=kz)

[www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-](https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=kz)

[tabigat?lang=kz](https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=kz). «қоғамдық тыңдаулар»

бөлімінде.

Жоба материалдары бойынша қосымша

ақпаратты мына мекенжай бойынша алуға

болады: Қазақстан, Алматы қаласы, Медеу

ауданы, Елебеков көшесі, 10 үй, «Venus» БО,

1 блок, 3 қабат, Тел. +7 77272501387.

Ескертулер мен ұсыныстар: expertiza.upr_krg@mail.ru, pr.resurs@mail.ru, 8 (7212)

56-81-66.

Хабарландыру

"ULMUS BESSHOKY" (Ulmus BESSHOKY) АҚ 06.03.2015 ж. № 4557-ТПИ келісімшарты бойынша (2024 жылға) қатты пайдалы қазбаларға барлау жүргізу кезінде әсер етуге рұқсат алу үшін мемлекеттік экологиялық сараптамаға жататын материалдар бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізеді (рұқсат етілген шығарындылар нормативтерінің жобасы, қалдықтарды басқару бағдарламасы, өндірістік Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары).

Қоғамдық тыңдаулар 2024 жылғы 17 мамырда сағат 12.00-де Қарағанды облысы, Ақтоғай ауданы, Құсақ а.о., Қошқар ауылы, Мәдениет көшесі, 15, Мәдениет үйі мекенжайында өтеді.

Қоғамдық тыңдаудан өту кезінде онлайн трансляцияға қосылу үшін сипаттама:

[https://us05web.zoom.us/j/81560142255?](https://us05web.zoom.us/j/81560142255?pwd=Xb0yIuoYCXxgx8Xr94YFVoL2iTUUmSG.1)

[pwd=Xb0yIuoYCXxgx8Xr94YFVoL2iTU](https://us05web.zoom.us/j/81560142255?pwd=Xb0yIuoYCXxgx8Xr94YFVoL2iTUUmSG.1)

[UmSG.1](https://us05web.zoom.us/j/81560142255?pwd=Xb0yIuoYCXxgx8Xr94YFVoL2iTUUmSG.1) конференция идентификаторы 815

6014 2255, кіру коды: cEhHx6

Қатысушыларды тіркеу жеке куәліктерін көрсеткен кезде жүргізіледі.

Тапсырыс беруші - "ULMUS BESSHOKY"

(Ulmus Бесшоқы)АҚ, Қазақстан, Алматы

қаласы, Медеу ауданы, Елебеков көшесі,

10 үй, "Venus" БО, 1 блок, 3 қабат,

БСН131140027330, Тел. +7 77272501387.

Жоба бойынша құжаттама [https://](https://ecoportal.kz/)

ecoportal.kz/ және ЖАО сайтында [https://](https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=kz)

[www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-](https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=kz)

[tabigat?lang=kz](https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=kz). "қоғамдық тыңдаулар"

бөлімінде.

Жоба материалдары бойынша қосымша

ақпаратты мына мекенжай бойынша алуға

болады: Қазақстан, Алматы қаласы, Медеу

ауданы, Елебеков көшесі, 10 үй, "Venus"

БО, 1 блок, 3 қабат, Тел. +7 77272501387.

Ескертулер мен ұсыныстар: expertiza.upr_krg@mail.ru, pr.resurs@mail.ru, 8 (7212)

56-81-66.

Объявление

АО «ULMUS BESSHOKY» (УЛМУС БЕСШОКЫ) проводит общественные слушания в форме открытого собрания по Материалам, подлежащим государственной экологической экспертизе для получения Разрешения на воздействие при проведении разведки твердых полезных ископаемых по Контракту № 4557-ТПИ от 06.03.2015 г. (на 2024 год) (Проект нормативов допустимых выбросов, Программа управления отходами, Программа производственного экологического контроля, План мероприятий по охране окружающей среды).

Общественные слушания состоятся 17 мая 2024 г. в 12.00 часов по адресу Карагандинская область, Актогайский район, Кусакский с.о., с.Кошкар, ул. Мадениет 15, Дом культуры.

Описание для подключения к онлайн трансляции при прохождении общественного слушания: <https://us05web.zoom.us/j/81560142255?pwd=Xb0yIuoYCXxgx8Xr94YFVoL2iTUUmSG.1>, Идентификатор конференции: 815 6014 2255, Код доступа: cEhHx6

Регистрация участников производится при предъявлении удостоверений личности.

Заказчик – АО «ULMUS BESSHOKY» (УЛМУС БЕСШОКЫ), Казахстан, город Алматы, Медеуский район, улица Елебекова, дом 10, БЦ "Venus", 1 блок, 3 этаж, БИН131140027330, тел. +7 77272501387.

Документация по проекту размещена на <https://ecoportal.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>, в разделе «Общественные слушания».

Дополнительную информацию по материалам проекта можно получить по адресу и номеру: Казахстан, город Алматы, Медеуский район, улица Елебекова, дом 10, БЦ "Venus", 1 блок, 3 этаж, тел. +7 77272501387.

Замечания и предложения принимаются: expertiza.upr_krg@mail.ru, pr.resurs@mail.ru, 8 (7212)56-81-66.

Объявление

АО «ULMUS BESSHOKY» (УЛМУС БЕСШОКЫ) проводит общественные слушания в форме открытого собрания по Отчету о возможных воздействиях к Плану разведки к Контракту № 4557-ТПИ от 06.03.2015 г. (на продлеваемый период 2024 – 2025 годы).

Общественные слушания состоятся 17 мая 2024 г. в 11.00 часов по адресу Карагандинская область, Актогайский район, Кусакский с.о., с.Кошкар, ул. Мадениет 15, Дом культуры.

Описание для подключения к онлайн трансляции при прохождении общественного слушания: <https://us05web.zoom.us/j/4557636415?pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1pwRmQyZz09&omn=88437962708> Идентификатор конференции: 455 763 6415, Код доступа: a8Ub79

Регистрация участников производится при предъявлении удостоверений личности.

Заказчик – АО «ULMUS BESSHOKY» (УЛМУС БЕСШОКЫ), Казахстан, город Алматы, Медеуский район, улица Елебекова, дом 10, БЦ "Venus", 1 блок, 3 этаж, БИН131140027330, тел. +7 77272501387.

Документация по проекту размещена на <https://ecoportal.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>, в разделе «Общественные слушания».

Дополнительную информацию по материалам проекта можно получить по адресу и номеру: Казахстан, город Алматы, Медеуский район, улица Елебекова, дом 10, БЦ "Venus", 1 блок, 3 этаж, тел. +7 77272501387.

Замечания и предложения принимаются: expertiza.upr_krg@mail.ru, pr.resurs@mail.ru, 8 (7212)56-81-66.

Құттықтаймыз!

Асқар тау әкеміз **Болат Кулжанбекұлы** 70 жас мерей тойымен құттықтаймыз. Сізге мықты денсаулық, қажымас қайрат, отбасылық бақыт тілей отырып, ағайын-туыс ортасында ақылшы аға, қамқор бауыр болып жүре беріңіз. Өткен күннің артта қалып елесі,

Тірішіліктің жылжи берер кемесі. Басыңызға бақ пен ырыс сыйлаған, 70 жастың құтты болсын белесі Балаларың басыңдағы бағыңыз, Жүзге дейін нұрлы шырақ жасаңыз. Өзіңізді мәпелеген, баптаған, Аман болсын анамыздай жарыңыз. Осы өңірде кең керілген кереген, Еңбегіңмен еселенген берекең. Атасының амандығын тілейді, Ерке, тентек, ақ пейілді немерең. Ардақтайды ақсақал деп халқың да, Біз секілді ұрпағың да артыңда. Сексенге де, тоқсанға да жетіңіз, Дәл осындай мейірімді қалпыңда.

Тілек білдіруші: анамыз – Бұлбұл, балалары – Айдын-Манар, Дархан-Тоты, Жанар-Нәдірхан және немерелері.

Құрметті **Әшімбеков Өмірбек Ахметұлы!**

Сізді мерейлі 70 жасқа толған туған күніңізбен шын жүректен құттықтаймыз. Отбасыңызға амандық, деніңізге саулық, қажымас қайрат, бақыт пен береке тілейміз. Әр-қашанда ортамызда аман-есен, қамқоршы аға, жақындарыңыз бен туған-

туыстың жанашыры болып жүре беріңіз. Мәуелі бәйтеректей жапырақ жайып, әрдайым жүзіңіз нұрға, өміріңіз жырға толып, Бала-шағаңыздың қызық-қуанышына тоймай ортасында аман-есен жүре беріңіз.

Құтты болсын мерейлі 70 жасыңыз, Әруақытта өрге домаласын тасыңыз. Қосағыңмен қоса ағарып, шөбере сүйіңіз, Ешқашанда көңіліңізді кір шалмасын.

Ақ тілекпен: Абзал-Гүлшара, Дәулет-Бақыт

Құрметті әріптесіміз **Күлнәйсова Гүлнар Аманжолқызы!**

Сізді 50 жасқа толған мерейжасыңызбен құттықтаймыз. Сіз бар саналы ғұмырыңызды аудан экономикасын дамытуға арнап, оның ішінде мемлекеттік кірістер басқармасында еселі еңбек етіп келесіз. Ұжымда білікті маман,

сыйлы әріптес, отбасында мейірімді ана, асыл жар бола білген өзіңіздей абзал жанға осындай қуанышты күні ғұмырыңыз ұзағынан, көрер қуанышыңыз мольнан болсын деп тілейміз. Жүзіңіз күндей күлімдеп, жүрегіңіз жаздай жайнап, жанарыңыздан әрдайым нұр себелеп жаныңыз шаттыққа кенелсін демекпіз. Шаңырағыңызға шаттық ұялап, босағаңыздан қызық-қуаныш арылмасын. Еңбегіңізге табыс тілейміз.

Алғы күннен күтер әркім жақсы үміт, Келе берсін сізге ылғи бақ күліп, Қуанышпен көріп таңның арайын, Жаратушы төксің игі жақсылық.

Ақ тілекпен: Ақтоғай ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасының ұжымы.

Құттықтаймыз!

Құрметті құдағиымыз **Бақтыгүл Айтбекқызы!** Сізді зейнеткерлік жасқа толған мерейжасыңызбен шын жүректен құттықтаймыз.

Өмірдің биік белесі, айшықты мерейлі жасқа қадам басып отырған аяулы жанға баянды да бақытқа толы ғұмыр тілейміз. Отбасы, бала-шаға ортасында шаттық пен

бақ-берекеге кенеліп, сәт сайын шадыман қуанышқа бөленіңіз дейміз. Ұрпақ-немерелеріңіз өсіп-өніп, сол жас буынның жетістігін құдамыз Қайрекеңмен бірге қызықтап, бейнетіңіздің зейнетін көре беріңіз. Әрдайым жүзіңізден шат-тықтың шуағы көрініп, шаңырағыңызға Жаратқан тек амандық, ізгілік пен жақсылық сыйласын. Өмір жасыңыз ұзақ та баянды болсын.

Ізгі тілек сыйлап сізге тыңнан қуат, Өмірдің сындарына талмай шыдап. Ғұмырыңыз жалғассын амандықта, көңіліңіз қартаймай жүрсін бірақ.

Ақ тілекпен: құдаңыз – Жапаттың отбасы.

Құрметті **Айнаш Төлұханқызы!**

Сені мерейлі жасқа толуыңмен шын жүректен құттықтаймыз. Басты байлық денсаулығың мықты болсын. Әулетімізде осы сыйлы, жайдары, ағайынға қамқор, бауырға жанашыр қалпыңмен мәнді-мағыналы ғұмыр кең. Отағаң Тимқаңмен бірге отбасылық бақыттың бал дәмін бірге татып, балалардың қызығын көріп, немере-шөберенің қолынан май жалайтын жасқа жетіңдер. Тағдыр ұзағынан сүйіндірсін, шаңырақтарыңыздан лайым шаттық, құт-береке үзбесін, мерейлеріңізді дәйім үстем етсін, балаларыңыздың қуанышына кеңелтсін. Өз ортаңда қызметте де, ағайын арасында да өзіндік орның, жоғарғы беделің бар. Оның бәрі сенің ақ жүрек көңіліңнен, ағайынға деген мейіріміңнен деп бағалаймыз. Жасыңа жас қосылып, ғасыр тойыңды ағайын-жесекжатпен бірге тойлауды Алла нәсіп етсін.

Отбасының берекеcін қамдаған, Бар өмірін жақсылыққа арнаған, Сендей жанға Алла өзі дем беріп, Әр сәт сайын қуат беріп қолдағын

Ізгі тілекпен: Шәкеновтар әулеті.

Құрметті көршіміз **Айнаш Төлұханқызы!**

Сізді еңселі 50 жасқа толуыңызбен шын жүректен құттықтаймыз. Осы қуанышты күні деніңізге саулық, шаңырағыңызға ырыс байлығын, жүрегіңізге мәңгі жастық жалынын, өмірдің шаттығын тілейміз. Әрдайым жақсы күндеріңіз көп болып бала-шаға қызығын отбасыңыздың тірегі Тілеуберлі екеуіңіз бірге көруді нәсіп етсін. Туған-туыс, дос-жарандарыңыздың ыстық ықыласына бөлене беріңіз деген ақ тілегімізді білдіреміз.

Құтты болсын 50 жасың, мерекең, Таси берсін ырыс пенен берекең. Ортаымасын ешқашанда көңілің, Қызықты да ұзақ болсын өмірің.

Ізгі ниетпен: көршілерің – Саттар-Айтгүл, Болат-Бұлбұл, Қанат-Дина, Нұрлан-Айгүл, Саят-Жанат, Ардақ, Мейрам-Сақыпжамал, Қайыр, Мұратбек-Бақша, Қуаныш-Мамық, Қуандық-Бибігүл, Төлеген-Гаухар.

Құттықтаймыз!

Ақсораң биігінен тулап ұшқан қара шаңырақ иелері **Ақпанбаев Болат Шәженұлы мен Светлана Ныгметқызын** асқарлы 60 жасқа толуларыңызбен құттықтаймыз.

Өмір айдынындағы шуақты, мерейлі күндерді, денсаулықтың баяндылығын, жанұяның шаттығын тілейміз. Бойларыңдағы еңбекқорлықтарыңмен кәсіби біліктіліктерің тәлім- тәрбиелі шаңырақтың берекеcін арттыра берсін.

Сендерсің ұйытқысы шаңырақтың, Түлетіп ұл-қызыңды жанұяғып Шаттықтың шалқар әні шалқи берсін, Сөнбесін аулаңызда шамы бақтың Бақыт құсы айналып күнде қонсын Құшақтарың әрқашан гүлге толсын Туған күндер сіздерге арнап тілек Туған-туыс, дос-жаран бірге болсын.

Ізгі тілекпен: Олжабай-Алма, Мақсат –Айгерім, Думан-Ботакөз.

Құрметті жиеніміз **Омашев Ергазы Тиыштықұлы!**

Сені ердің жасы 50-ге толған туған күніңмен құттықтай отырып, деніңе саулық, ұзақ та мәнді ғұмыр, отбасылық бақыт тілейміз. «Елу – ердің жасы» демей ме. Ендеше әлі де талай асулардан асып, ұрпақтарыңыздың қызығын көріп, ағайын-туыс арасында абырой- беделіңіз артып, жақсылықтарға куә болып жүре беріңіз.

Өмір жсыры таусылмасын мәңгілік, Тұрсын алдыңнан арайланып таң күліп. Бақыт болсын әрқашан да жолығар, Шаттығыңыз тау суындай молығар.

Ізгі тілекпен: Кентай-Бақша.

Ақтоғай ауылының тұрғыны, асыл жар, мейірбан ана, құрметті құдағиымыз **Айнаш Төлұханқызын** мерей жасымен шын жүректен құттықтаймыз.

Сізді 50-жас мерейлі туған күніңізбен құттықтай отырып деніңізге саулық, отбасыңызға амандық, қызметте абыройлы болып, жемісін көруіңізге

тілектеспіз. Алланың сылаған жасына жетіп, немере қызығын қызықтап, шөберені іскеп, Тілеуберлі құда екеуіңіз бала- шағаның, туған-туыстың ортасында жадырап, жарқырап жүре беріңіздер.

Айнаш құдағи, ардақты Анасыз. Отбасының көркі мына, Сіз.

Аман болсын бала шағаңыз, жарыңыз.

Өмірге келе берсін балдай тәтті немере, шөберенің.

Ізгі тілекпен: құдағиыңыз–Клара, құда бала – Әли, күйеу балаларыңыз – Әсет-Әнел немереңіз – Хан-Азиз.

Құрылтайшы: ЕЛЕУСИЗОВА ГҮЛНАР МЕТАЕВНА

Редактор: Г.ЕЛЕУСИЗОВА

Меншік иесі: “Ақтоғай ажары” газеті редакциясы ЖШС

Тіркеу куәлігі: №KZ94VPY00019192. (Қазақстан Республикасы ақпарат және даму Министрлігі 2020 жылы 10 қаңтарында берілген)

Газет аптасына 1 рет шығады

Жауапты хатшы: Думан Қабыл

Газет редакцияның компьютер орталығында қатталып, Қарағанды қаласында «Арқо» баспаханасы ЖШС-де басылады. Сәтбаев көшесі, 15-үй

Мақала авторларының пікірі газеттің көзқарасын білдірмейді. Таралымы 850 дана

Мекен-жайымыз: 100200, Ақтоғай

ауылы, Абай көшесі, №1 а үй.

Телефондар: редактор: 2-18-81.

тілшілер, компьютер орталығы: 2-15-39

Электрондық пошта [aktogai_red @ mail.ru](mailto:aktogai_red@mail.ru)

Газетке А4 форматты 3 беттен аскан материалдар қабылданбайды.